

RTU studiju kurss "Modulis "Dažādības kompetence iekļaujošā izglītībā": Dažādības pedagoģijas dimensijas I"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1357
Nosaukums	Modulis "Dažādības kompetence iekļaujošā izglītībā": Dažādības pedagoģijas dimensijas I
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Dina Bethere - Doktors, Profesors
Mācībspēks	Mārīte Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors Linda Pavītola - Doktors, Profesors Lāsma Latsone - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursa ietvaros topošie skolotāji padziļināti apgūs zināšanas par dažādības un multikulturālisma pamatjēdzieniem, kultūru daudzveidību un ar to saistītajiem sociālajiem procesiem – aizspriedumiem, stereotipiem un attieksmēm. Kursā tiks apgūtas pedagoģiskās pieejas, kas veicina dažādības respektēšanu un multikulturāla mācību procesa īstenošanu, atbalstot skolēnu ilgtspējīgu attīstību. Reflektējot par savu pedagoģisko praksi un profesionālo izaugsmi, studenti izzinās kultūrkompetenta skolotāja kompetenču nozīmi, kā arī iekļaujošas izglītības principus globalizācijas kontekstā, akcentējot kvalitātes nodrošinājumu un resursu efektīvu izmantošanu izglītības vidē.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis: Attīstīt izpratni par dažādības aspektiem izglītībā, iepazīstot iekļaujošās izglītības pieejas un to attīstības virzienus Latvijā un pasaulē, kā arī izzināt pedagoģiskās darbības iespējas multikulturālā vidē globalizācijas apstākļos, lai veidotu topošo pedagogu spēju veicināt iekļaujošu un daudzveidību cenošu mācību procesu. Kursa uzdevumi: 1. Veicināt topošo pedagogu padziļinātu izpratni par globalizācijas ietekmi uz izglītību, dažādības jēdzienu, tā kategorijām un dimensijām, kā arī par pārmaiņu nepieciešamību un līdztiesīgu iespēju nodrošināšanu multikulturālā mācību vidē. 2. Attīstīt topošo skolotāju profesionālo kompetenci iekļaujošās izglītības īstenošanā, ņemot vērā daudz kultūru mācību vides specifiku un vajadzības. 3. Pilnveidot prasmes plānot, organizēt un vadīt mācību un audzināšanas procesu, kas balstīts uz iekļaušanu un kultūru daudzveidības respektēšanu.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Iepazīties ar ziņu/avīžu/žurnālu rakstiem, kur skarti jautājumi saistīti ar dažādības aspektiem/starpkultūru izglītību/ multikulturālu sabiedrību. Kādi argumenti tiek izmantoti par un pret multikulturālismu? Kā tas apstiprina vai izmaina manu domāšanas veidu? Uzrakstīt eseju, sasaistot kursa gaitā apgūtās tēmas un attiecinot gūtās atziņas uz profesionālo darbību pamatizglītības 1. posmā. Patstāvīgā darba tēmas: 1. Dažādības situācijas apzināšanās un kritisks izvērtējums. 2. Kultūru daudzveidība un dažādības procesu būtība Latvijas un pasaules kontekstā. 3. Reliģiju dažādība un izaicinājumi sabiedrībā. 4. Kultūras un izglītības mījsakarības.

Literatūra	<p>Obligātā/Obligatory:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Darbs iekļaujošā klasē. Metodiskie materiāli. Rīga, 2008. 2. Deardorff, D. K. (2015). The BIG Picture: Reflections on the Role of International Educational Exchange in Peace and Understanding. All Azimuth V4, N2, Jul. 2015, 45-51. Pieejams https://www.academia.edu/14202138/Darla_K_Deardorff_The_BIG_Picture_Reflections_on_the_Role_of_International_Educational_Exchange_in_Peace_and_Understanding_All_Azimuth_4_N2_2015_45-51 3. Dirba M. Mijkultūras izglītības daudzveidība.- R.: RaKa, 2006.- 139 lpp. 4. Effective provision for gifted and talented children in primary education (2008). Department for Children, Schools and Families Publications. Pieejams https://giftedphoenix.files.wordpress.com/2012/11/effective-provision-in-primary-schools-dfe-may-2008.pdf 5. Forghani-Arani, N., Cerna L., Bannon, M. (2019). The Lives of Teachers in Diverse Classrooms. EDU/WKP (2019)6. OECD, pieejams http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP(2019)6&docLanguage=En 6. Gay, G. (2018). Culturally Responsive Teaching. Theory, Research, Practice. 3rd Ed. Pieejams https://www.cwu.edu/teaching-learning/sites/cts.cwu.edu/teaching-learning/files/documents/CulturallyResponsiveTeaching_TheoryResearchandPractice,%20Geneva%20Gay.PDF 7. Geikina, L. (2013). Mācīties būt... un dzīvot kopā! Reliģiskā izglītība valsts skolās: Latvijas un Eiropas pieredze. SIA Drukātava 8. King, K., Artiles, A., Kozleski, E. (2009). Professional Learning for Culturally Responsive Teaching. National Center for Culturally Responsive Educational Systems. Equity Alliance at ASU. Pieejams: http://guide.swiftschools.org/sites/default/files/documents/Professional_Learning_for_Culturally_Responsive_Teaching%20%281%29.pdf 9. Latsone, L. (2014). Sociālās inteliģences koncepta pielietojums starpkultūru izglītībā. Sabiedrība un kultūra: Dilemmas un risinājumi, Vol. XVI, ISBN 1407-6918 10. O' Acquah, E., Tandon, M., Lempinen, S. (2016). Teacher diversity awareness in the context of changing demographics. European Educational Research Journal, Vol. 15(2) 218–235. DOI: 10.1177/1474904115611676. Pieejams: https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1474904115611676 11. Samoval, L., Porter, R. and McDaniel, E. Communication between Cultures (2010). Grāmata pieejama LiepU bibliotēkas lasītavā. 12. Strategies for Building Cultural Competency (2014). Hanover Research. District Administration Practice. Pieejams: https://www.gssaweb.org/wp-content/uploads/2015/04/Strategies-for-Building-Cultural-Competency-1.pdf 13. Sheets, R. H. (2009). What is Diversity Pedagogy? Pieejams: https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ847137.pdf 14. Subotnik, R.F., Olszewski-Kubilius, P. and Worrell, F.C. (2011). Rethinking giftedness and gifted education: a proposed direction forward based on psychological science," Psychological Science in the Public Interest, vol. 12, no. 1, pp. 3-54. 15. Valoda, vide, sadarbība, tradīcijas, vērtības, līdzdalība, kultūra. (2011). Mācību metodiskais materiāls starpkultūru saskarsmē. IAC, Rīga. <p>Papildu/Additional:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Banks, J. (2004). Multicultural education: Characteristics and goals. In J. Banks, & C. Banks (Eds.), Multicultural education: Issues and perspectives. San Francisco: Jossey Bass. San Francisco: Jossey Bass. 2. Bethere D. Izglītības programmu individualizācija bērniem ar speciālajām vajadzībām. – Liepāja, 2006 3. Bethere, D., Vecenane, H., & Usca, S. (2018). Exploring Teachers' Attitude in the Context of Inclusive Education. In ICLEL2018 Conference proceeding book. ICLEL Publication, 342 – 353. 4. Bubers, M. Es un Tu. Zvaigznes ABC, 2011, 160 lpp. 5. Diversity and Inclusion (2009). Challenges for teacher education. Final conference of the Council of Europe Project "Policies and Practices for Teaching Sociocultural Diversity". 26 – 28 October 2009, Oslo, Norway.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Skolotāja profesionālās darbības pamati; Psiholoģija skolotājiem; Mācīšana un mācīšanās; Izglītības procesa organizācija sākumskolā; Iekļaujošā un speciālā izglītība.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. "Kultūras uzskati, stereotipi un starpkultūru komunikācija demokrātiskā sabiedrībā" * Kultūras pieņēmumi un vērtību sistēmas kā komunikācijas pamats * Stereotipu un aizspriedumu rašanās mehānismi un to ietekme uz attieksmēm * Starpkultūru komunikācija kā demokrātiskas sabiedrības instruments * Tolerances un empātijas loma pilsoniskajā līdzdalībā * Prakse: kritiskās domāšanas vingrinājumi un situāciju analīze	4	6	2	12
2. "Sociālā nevienlīdzība" Risinājumi multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē.	4	8	2	12
3. "Reliģiju dažādība un izaicinājumi sabiedrībā." Reliģija un kultūra, māksla un izglītība. Ar reliģijas jautājumiem saistītās mūsdienu tendences un problemātika.	6	10	2	10
4. "Bilingvisms un bilingvālu bērnu identitātes veidošanās". Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana.	4	10	2	12
5. "Kultūru daudzveidība Latvijā: etnisko grupu simboli, vērtības un integrācijas dinamika". Etnisko grupu un minoritāšu kultūru pārskats Latvijā (krievi, poļi, baltkrievi, ukraiņi, lībieši u.c.) Tradīcijas, simboli, vērtību kopas un līdzīgo/atšķirīgo apzināšanās Kultūras identitātes un piederības jautājumi Integrācija vs asimilācija – sabiedrības uzdevumi Diskusija: kā sabiedrībā veicināt savstarpēju cieņu un iekļaujošu līdzāspastāvēšanu.	8	8	4	10

6. Komunikācijas problemātika medijos. Tolerantas attieksmes, empātijas, cieņas un sociālo pārmaiņu veicināšana.	6	10	4	12
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
<p>Zināšanas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zina par lokāla, nacionāla un globāla mēroga problēmām, pārvaldības struktūrām un mehānismiem, uzsverot to daudzveidību un savstarpējo saikni. 2. Izprot dažādības izglītības konceptu dažādos aspektos, īpaši multikulturālā un iekļaujošā izglītības vidē. 3. Zina par sociāli normatīvajiem priekšnosacījumiem, kas ietekmē iekļaujošas izglītības modeļu īstenošanu, un izprot to piemērošanas iespējas praksē. 	<p>Studiju kursa gala vērtējums veido praktisko darbu rezultāti semestra laikā un eksāmena vērtējums. Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā.</p>
<p>Prasmes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Pilnveido izglītojamo personības kompetenci, ņemot vērā sociālās vides daudzveidību, sekmējot skolēnu toleranci, socializācijas iemaņas un sagatavotību dzīvei multikulturālā sabiedrībā. 5. Izvēlas un pielietot mācīšanas un mācīšanās pieejas, kas respektē izglītojamo individuālās vajadzības, intereses un veicina iekļaujošu izglītības vidi. 6. Veicina attieksmes veidošanos, kas balstīta cieņā pret kultūru, uzskatu un identitātes dažādību. 7. Izmanto piemērotas starpkultūru komunikācijas stratēģijas, strādājot daudzveidīgā sociālajā un izglītības kontekstā. 	<p>Studiju kursa gala vērtējums veido praktisko darbu rezultāti semestra laikā un eksāmena vērtējums. Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā.</p>
<p>Kompetences:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Patstāvīgi plāno un veido iekļaujošu, intelektuāli stimulējošu un emocionāli atbalstošu mācību vidi, kas atbilst izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām un veicina sadarbību. 9. Kritiski analizē un interpretē dažādības izpausmes izglītības kontekstā, kā arī pamatoti diskutē par dažādības procesiem un to nozīmi mācību vidē. 10. Apliecina personīgu un sociālu atbildību, respektējot katra izglītojamā individualitāti un kultūras identitāti. 	<p>Studiju kursa gala vērtējums veido praktisko darbu rezultāti semestra laikā un eksāmena vērtējums. Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā.</p>

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Praktisko darbu rezultāti semestra laikā.	60
Gala pārbaudījums: Eksāmens.	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	